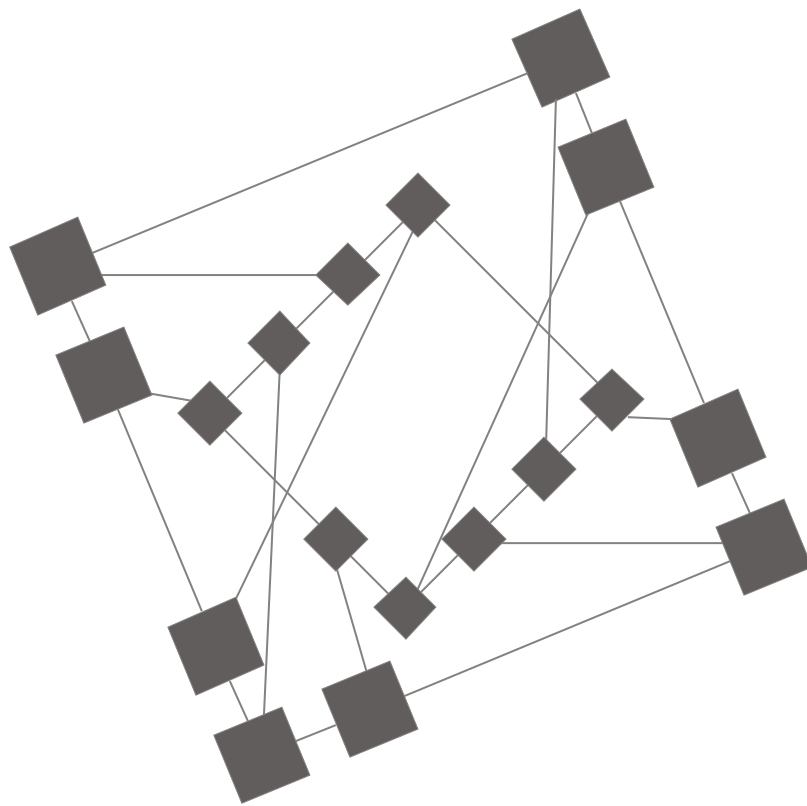

VJESNIK

HRVATSKOG MATEMATIČKOG DRUŠTVA

Broj 30

Zagreb, prosinac 2012.

UVODNA RIJEČ

Poštovane kolegice i kolege,

pred Vama je novi broj Vjesnika HMD-a u kojem donosimo pregled aktivnosti društva u 2012. godini. Pišemo o radu Nastavne sekcije, Podmlatku HMD-a..., o natjecanjima i izdavačkoj djelatnosti, itd. Aktivnosti HMD-a možete pratiti na web stranici koju možete naći na adresi

www.matematika.hr

Osim Hrvatskog matematičkog društva, kao krovne udruge matematičara u RH, aktivno djeluju *Splitsko matematičko društvo*, *Matematičko društvo Zadar* te *Matematičko društvo „Istra“*. Navedena su Društva kao pravne osobe učlanjena u HMD te njihovim članovima pripadaju sva prava članova HMD-a (osim besplatnog časopisa u izdanju HMD-a). Njihovi članovi postaju punopavnim članovima ako ispune pristupnicu (dostupnu na www.matematika.hr) i uplate iznos od 60 kn na žiro-račun HMD-a.

Punopravnim članovima HMD-a mogu postati i učitelji razredne nastave, a godišnji iznos njihove članarine je 60 kn.

Izvršni odbor HMD-a

SKUPŠTINA HMD-A U OŽUJKU 2013. GODINE

U skladu sa Statutom HMD-a redovna Skupština HMD-a bit će održana u ožujku 2013. godine. Prije toga je potrebno izabrati barem 40 novih članova/članica Skupštine, budući da sadašnjim članovima/članicama istječe četverogodišnji mandat na koji su bili/bile izabrani/izabrane 2009. godine. Popis kandidata za članove/članice Skupštine utvrdit će Izvršni odbor HMD-a na sjednici koja će biti održana 16. siječnja 2013. Izbori članova Skupštine bit će održani u periodu od 20. siječnja do 20. veljače 2012. godine. **Ovim putem pozivam članice i članove HMD-a da predlože kandidate za članove/članice Skupštine HMD-a na način da otisnu i ispune obrazac s internetske stranice HMD-a www.matematika.hr. Otisnute i ispunjene obrasce treba najkasnije do 10. siječnja 2013. godine poslati poštom na adresu Hrvatsko matematičko društvo, Bijenička cesta 30, 10000 Zagreb.** Član/članica HMD-a može predložiti sebe ili drugog člana/članicu HMD-a uz njegovu/njezinu suglasnost. Broj prijedloga koji član/članica može predložiti nije ograničen.

Predsjednik HMD-a Hrvoje Kraljević

NASTAVNA SEKCIJA

Uz pokroviteljstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, a u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, u Zagrebu je od 3. do 5. srpnja 2012. održan Peti kongres nastavnika matematike Republike Hrvatske.

Na Kongresu je sudjelovalo više od 700 učitelja razredne nastave, učitelja matematike u osnovnim te nastavnika matematike u srednjim školama. Održana su brojna predavanja, priopćenja i radionice u kojima su obrađene specifičnosti razredne i predmetne nastave; horizontalno i vertikalno povezivanje; korelacije s drugim predmetima; rad s djecom s posebnim potrebama (s darovitom i s poteškoćama); matematika u svakodnevici – matematičko modeliranje; primjena tehnologije u nastavi matematike; drukčiji pristupi poučavanju matematike; učenje i poučavanje vjerojatnosti; pravilnosti u nizovima i funkcije; geometrijsko mišljenje i razvoj prostornog zora; vanjska i unutarnja evaluacija poučavanja; kultura samovrednovanja nastavnika; međunarodna suradnja. Odluke Petog kongresa bit će stručni temelj i putokaz za promjene koje slijede u matematičkoj izobrazbi.

Ovaj stručni skup bio je u potpunosti posvećen promjenama u nastavi matematike. Predavanja i priopćenja održali su naši najznačajniji matematičari, najugledniji i najiskusniji sveučilišni i školski nastavnici, savjetnici Agencije za odgoj i obrazovanje, profesori savjetnici i mentori, voditelji županijskih aktiva, te pozvani gosti iz drugih struka kao i iz inozemstva.

Petar Mladinić

NATJECANJA IZ MATEMATIKE U 2012. GODINI

U ciklusu natjecanja iz matematike učenika i učenica osnovnih i srednjih škola u 2012. godini ostvarene su sve planirane aktivnosti: školska, općinska-gradska, županijska i Državno natjecanje. Natjecali su se učenici od IV. do VIII. razreda osnovne i od I. do IV. razreda srednje škole.

Školska/općinska – gradska natjecanja. Školska/općinska natjecanja održana su 14. veljače 2012. godine s jedinstvenim zadacima za cijelu Republiku Hrvatsku. Natjecanja su provela školska odnosno općinska povjerenstva, prema uputama i zadacima koje je izradilo Državno povjerenstvo.

Županijska natjecanja. Županijska su natjecanja održana 13. ožujka 2012. godine po jedinstvenim zadacima i kriterijima u cijeloj Hrvatskoj. Natjecanja su proveli Županijski odbori i povjerenstva, prema uputama i zadacima koje je izradilo Državno povjerenstvo. Nakon održanih natjecanja svi su izvještaji dostavljeni Državnom povjerenstvu za natjecanja iz matematike.

Državno natjecanje. Pedeset drugo Državno natjecanje održano je od 25. do 27. travnja 2012. godine u Poreču, a domaćin natjecanja bila je OŠ Poreč. Sudjelovalo je 297 učenika i to 106 učenika osnovnih škola, 102 učenika srednjih škola varijante **A** i 89 učenika srednjih škola varijante **B**. Program susreta obuhvaćao je rješavanje problemskih zadataka, seminar za nastavnike - mentore te okrugli stol (razgovor s mentorima). Na Državnom su natjecanju izabrani kandidati za sudjelovanje na 53. Međunarodnoj matematičkoj olimpijadi (IMO) u Argentini te kandidati za sudjelovanje na 6. Srednjeeuropskoj matematičkoj olimpijadi (MEMO) koja je održana početkom u rujna u Švicarskoj. Ti su kandidati imali dodatne pripreme tijekom lipnja i srpnja te su na dodatnom natjecanju određeni članovi ekipe.

Mea Bombardelli

6. SREDNJEEUROPSKA MATEMATIČKA OLIMPIJADA

Na 6. srednjeeuropskoj matematičkoj olimpijadi u Solothurnu, u Švicarskoj, sudjelovalo je 60 učenika iz 10 srednjeeuropskih država: Austrije, Češke, Litve, Mađarske, Njemačke, Poljske, Slovačke, Slovenije, Švicarske i Hrvatske. Republiku Hrvatsku predstavljali su:

Mislav Balunović, Gimnazija "Matija Mesić", Slavonski Brod, **Erik Banek**, V. gimnazija, Zagreb, **Aleksandar Bulj**, Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka, **Vlatko Crnković**, XV. gimnazija, Zagreb, **Mihael Marović**, XV. gimnazija, Zagreb i **Roko Žaja**, Gimnazija Franje Petrića, Zadar.

Na pojedinačnom dijelu natjecanja podijeljene su 2 zlatne, 10 srebrnih i 18 brončanih medalja. Naši učenici Mislav Balunović i Mihael Marović osvojili su srebrne medalje, a Roko Žaja brončanu medalju. Na ekipnom dijelu natjecanja, Hrvatska je bila treća u konkurenciji 10 država, te su svi učenici hrvatske ekipe nagrađeni brončanim medaljama. Više informacija može se naći na: <http://www.imosuisse.ch/memo2012/>

Tonći Kokan i Stipe Vidak

53. MEĐUNARODNA MATEMATIČKA OLIMPIJADA

Međunarodna matematička olimpijada (IMO) je najprestižnije matematičko natjecanje na svijetu. Ovogodišnja olimpijada održana je u Mar del Plati u Argentini od 4. do 16. srpnja 2012. Sudjelovalo je točno 100 država i ukupno 548 učenika i učenica. Članovi i članica hrvatske ekipe odabrani su na izbornim natjecanjima (Hrvatskoj matematičkoj olimpijadi) u svibnju 2012., a u lipnju i pred polazak na put u srpnju organizirane su pripreme u Zagrebu. Rezultati naših učenika i učenice su sljedeći:

Matija Bucić - 4.r., XV. gimnazija, Zagreb – 25 bodova – srebrna medalja
Domagoj Čevid - 3.r., V. gimnazija, Zagreb – 28 bodova – zlatna medalja
Matija Milišić - 4.r., XV. gimnazija, Zagreb – 16 bodova – brončana medalja
Vlatka Vazdar - 2.r., XV. gimnazija, Zagreb – 14 bodova – brončana medalja
Verner Vlačić - 4.r., Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka – 13 bodova – pohvalnica
Borna Vukorepa - 3.r., XV. gimnazija, Zagreb – 14 bodova – brončana medalja

Ovo je prvi put da je jedan od naših učenika osvojio zlatnu medalju. I ostali članovi ekipe bili su uspješni, pa je ekipa Hrvatske osvojila je 25. mjesto, što je jedan od najboljih rezultata u 20 godina našeg sudjelovanja na IMO–u. Više informacija na internetskim stanicama <http://imo-official.org> i http://www.imo-official.org/team_r.aspx?code=HRV&year=2012

Mea Bombardelli i Matija Bašić

MEĐUNARODNO MATEMATIČKO NATJECANJE KLOKAN BEZ GRANICA

Međunarodno matematičko natjecanje „Klokan bez granica“ održalo se 15. ožujka 2012. godine. U isto vrijeme, s približno istim zadatcima, natjecalo se 6 500 000 učenika u 51 zemlji Europe, Amerike, Afrike i Azije, što ovo natjecanje čini najvećim školskim natjecanjem u svijetu.. U Hrvatskoj su se natjecali učenici u **362 osnovne i 68 srednjih škola** u svim županijama, i to u sedam kategorija: **Pčelice, Leptirići, Ecoliers, Benjamins, Cadets, Juniors, Students**. Novost u ovogodišnjem natjecanju bilo je razdvajanje kategorije Leptirići u dvije: Pčelice i Leptirići. Dok su još prošle godine učenici II. i III. razreda rješavali iste zadatke, ove su godine rješavali svaki svoje. Ukupno se natjecalo **25 532 učenika**.

Sudjelovao je **4091** učenik II. razreda osnovne škole (**P**), **4123** učenika III. razreda osnovne škole (**L**), **6917** učenika IV. i V. razreda osnovne škole (**E**), **5426** učenika VI. i VII. razreda osnovne škole (**B**), **3001** učenik VIII. razreda osnovne i I. razreda srednje škole (**C**), **1451** učenik II. i III. razreda srednje škole (**J**) i **523** učenika IV. razreda srednje škole (**S**).

Sljedeće natjecanje bit će održano **21. ožujka 2013. godine**.

Neda Lukač i Maja Marić

IZDAVAŠTVO

HMD je izdavač ili suizdavač časopisa:

Glasnik matematički – U suradnji s Matematičkim odsjekom PMF–a tijekom 2012. godine nastavilo se izdavanje Glasnika matematičkog.

Matka – Časopis Matka nastavio je s redovitim izlaženjem. Ovih dana iz tiska je stigao broj 82.

Poučak – U suradnji s nakladničkom kućom *Profil d.o.o.* nastavljeno je s izdavanjem časopisa za metodiku i nastavu matematike. Ovih dana iz tiska izlazi broj 52.

math.e – na adresi <http://www.matematika.hr/~mathe> mogu se pronaći svi do sada objavljene brojeve ovog elektroničkog časopisa.

Vjesnik HMD-a – Pred Vama je broj 30 koji donosi pregled aktivnosti HMD-a tijekom 2012. godine.

Novosti iz Europskog matematičkog društva

Iz aktivnosti Europskog matematičkog društva (EMS-a) posljednjih mjeseci svakako treba izdvojiti održavanje 6. Europskog matematičkog kongresa u Krakowu (2.–7. srpnja 2012.). Predsjednica EMS-a, prof. Marta Sanz-Sole, podijelila je ukupno 12 nagrada. Deset nagrada dobili su istraživači do 35 godina starosti koji su europskog podrijetla ili rade u Europi, kao priznanje za njihov izvanredan doprinos matematici: Simon Brendle (Stanford University), Emmanuel Breuillard (Universite Paris-Sud, Orsay), Allesio Figalli (University of Texas), Adrian Ioana (University of California), Mathieu Lewin (University of Cergy-Pontoise, Paris), Ciprian Manolescu (University of California), Gregory Miermont (Universite Paris-Sud), Sophie Morel (Harvard University), Tom Sanders (Oxford University), Corinna Ulcigrai (University of Bristol). Nagrada „Felix Klein“ dodjeljuje se mladom matematičaru za upotrebu sofisticiranih metoda za dobijanje konkretnog i upotrebljivog rješenja nekog složenog problema u industriji; ovogodišnji je dobitnik Emmanuel Trélat sa sveučilišta Universite Pierre et Marie Curie (Paris 6), za izvanredan doprinos u području astronautike. Po prvi puta dodijeljena je nagrada „Otto Neugebauer“ za posebno značajan članak ili knjigu iz područja povijesti matematike; dobio ju je Jan P. Hogendijk za tekst kojim je objasnio kako je grčka matematika utjecala na srednjovjekovni arapski svijet, kako se tamo razvijala te kako je naposljetku prenesena u Europu. Tijekom Kongresa troje članova *Committee for Raising Public Awareness* EMS-a, Sara Santos i Steve Humble iz Ujedinjenog Kraljevstva te Franka Miriam Brueckler iz Hrvatske (od studenog 2012. potpredsjednik spomenutog Odbora), uz pomoć Krakowskih studenata nastupili su na ulicama Krakowa u aktivnosti „maths busking“ („matematičko ulično zabavljaštvo“, slike dolje) i tako približili matematiku stanovnicima Krakowa i turistima. Jedna od glavnih aktivnosti *Committee for Raising Public Awareness* je uređivanje web-stranice <http://mathematics-in-europe.eu/>, za koju su upravo pokrenuli i Facebook i Twitter kampanju.

7. je prosinca 2012. pak službeno otvorena Svjetska godina matematike planeta Zemlje (MPE2013, www.mpe2013.org), u sklopu koje će se u Europi i svijetu održati mnoge popularizacijske i stručne aktivnosti.

Sve koje zanima više novosti iz EMS-a upućujemo na web-stranicu <http://euro-math-soc.eu/news.html>, a na kraju ove kolumne želimo pozvati hrvatske matematičare na ućlanjenje u EMS, koje nudi niz prednosti, uključivo slobodnog pristupa bazi *Zentralblatt MATH*, besplatni *EMS Newsletter* četiri puta godišnje, pristup online-časopisu *Journal of the European Mathematical Society*, sniženja kotizacija za Europske matematičke kongrese i neke druge skupove pod supokroviteljstvom EMS-a, popusti na knjige u izdanju EMS-a i drugo. Detalje o ućlanjenju i prednostima možete naći na web-stranici <http://euro-math-soc.eu/node/2082>.

STRUČNO-METODIČKE VEČERI NASTAVNE SEKCIJE HMD-a

Tijekom 2012. godine na Stručno–metodičkim večerima HMD–a održana su sljedeća predavanja:

1. veljače 2012.	dr. sc. Nenad Judaš Problemi nakon 12 godina učenja matematike
7. ožujka 2012.	dr. sc. Tomislav Šikić (Metodički) Poučak
11. travnja 2012.	Matea Gusić Comenius asistenti
2. svibnja 2012.	Benjamin Iveković Loto skupovi
3. listopada 2012.	dr. sc. Zvonimir Šikić Tangenta u školskoj matematici
7. studenoga 2012.	Domagoj Medić Kak' su brojali naši stari
5. prosinca 2012.	Marin Karaga Čemu ta matematika uopće služi?!?

Petar Mladinić

ZNANSTVENA SEKCIJA

Do početka prosinca 2012. godine na Znanstvenom kolokviju HMD-a održana su sljedeća predavanja:

25. siječnja 2012.	Vjeko Kovač, PMF-Matematički odsjek, Sveučilište u Zagrebu Omeđenost multilinearne singularne integrale i primjene
29. veljače 2012.	Krešimir Burazin, Odjel za matematiku, Sveučilište J. J. Strossmayera Friedrichsovi sustavi
13. ožujka 2012.	Ivan Veselić, Fakultät für Mathematik, TU Chemnitz Scale-uniform quantitative unique continuation principle
14. ožujka 2012.	Sonja Štimac, PMF-Matematički odsjek, Sveučilište u Zagrebu Kako je Ingramova hipoteza postala teorem
18. travnja 2012.	Filip Najman, PMF-Matematički odsjek, Sveučilište u Zagrebu Eliptičke krivulje nad poljima algebarskih brojeva
30. svibnja 2012.	Leonard R. Rubin, University of Oklahoma, Norman, USA Universal Spaces in Cohomological Dimension Theory

13. lipnja 2012.   Nataša Krejić, Department of Mathematics and Informatics, University of Novi Sad, Serbia
A line search method with variable sample size
24. listopada 2012.   Enrique Zuazua, BCAM – Basque Center for Applied Mathematics & Ikerbasque Bilbao - Basque Country - Spain
Optimal placement of sensors and actuators for waves
7. studenoga 2012.   Jean Philippe Rolin, Universite de Bourgogne, France
An introduction to tame geometry
5. prosinca 2012.   Boris Muha, PMF-Matematički odsjek, Sveučilište u Zagrebu
Interakcija fluida i elastične ljuske

Marcela Hanzer

INŽENJERSKA SEKCIJA

Tijekom 2012. godine na kolokviju Inženjerske sekcije HMD-a održana su sljedeća predavanja:

23. veljače 2012.   mr. sc. Zoran Lukić,
Matematičar i investicijski bankar (Oficir i gentleman)
22. ožujka 2012.   dr. sc. Silvija Vlah Jerić,
Višekriterijska optimizacija lanca dobave u poljoprivredi i proizvodnji hrane - slučaj maslinarsko-uljarske industrije
17. svibnja 2012.   mr. sc. Gordan Badurina,
Modeli optimizacije zaliha u višerazinskom lancu opskrbe
4. listopada 2012.   Vedrana Momirski-Jurleka,
Jedan mogući put
25. listopada 2012.   Mario Radaković,
Upravljanje rizicima - Slijepo razdvajanje signala (izvora): teorija i primjene
29. studenoga 2012.   Tomislav Bajić,
Valucija dionica uz prikaz najčešćih zamki u analizi financijskih izvještaja

Kristina Šorić

IZDAJE:
Hrvatsko matematičko društvo, Zagreb

UREĐIVAČKI ODBOR:
Izvršni odbor HMD-a

ISSN 1332-5272